

*Instanța de fond: Judecătoria Căușeni, sediul Central (jud. V. Railean)
Dosarul nr. 3a-1263/24 (2-24120944-02-3a-04112024)*

DECIZIE

06 noiembrie 2024

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău

Completul de Contencios Administrativ în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii
Grefier

Mîra Ghenadie
Braga Angela și Sîrbu Victoria
Negrei Corina

examinând în ședință publică, apelul declarat de ***** împotriva hotărârii Judecătoria Căușeni, sediul Central din 02 noiembrie 2024, adoptată în cauza de contencios administrativ la acțiunea înaintată de ***** către Comisia Electorală Centrală și Consiliul Electoral al Circumscripției Electorale orășanești Căușeni nr.10/1, cu privire la anularea actelor administrative individuale defavorabile,

C O N S T A T Ă :

Pretențiile reclamantului:

La data de 25 octombrie 2024 ***** s-a adresat cu o acțiune în contencios administrativ către Comisia Electorală Centrală și Consiliul Electoral al Circumscripției Electorale orășanești Căușeni nr.10/1, cu privire la anularea actelor administrative individuale defavorabile.

În motivarea acțiunii depuse a indicat că, la 23 octombrie 2024 Comisia Electorală Centrală a aprobat hotărârea cu privire la contestația nr.CEC-nr.10ALN/I din 19.10.2024 declarată de reclamant asupra Hotărârii nr.10 a CECE Căușeni din 18.10.2024, prin care a dispus respingerea contestației.

La 12 octombrie 2024 reclamantul a depus la Consiliul electoral al circumscripției electorale orășanești Căușeni nr.10/1 cererea privind înregistrarea în calitate de concurent electoral, cu actele anexe.

În rezultatul verificării actelor depuse, Consiliul electoral al circumscripției electorale orășanești Căușeni a hotărât respingerea înregistrării reclamantului, în temeiul art.68 pct.(5) și art. 16 alin. (2) lit. d) Cod electoral.

Soluția enunțată a fost motivată prin faptul existenței interdicției de a ocupa o funcție de demnitate publică, interdicție aplicată prin decizia CSJ din 22.12.2021.

Considerând hotărârea de respingere a înregistrării subsemnatului ca fiind ilegală, care încalcă dreptul de a fi ales, de către reclamant a fost înregistrată o contestație la CEC, prin care s-a solicitat anularea în tot a Hotărârii CECE Căușeni din 18.10.2024.

La 23.10.2024, examinând contestația, CEC a decis respingerea contestației cu menținerea hotărârii nr.10 a CECE Căușeni din 18.10.2024, argumentând că, conform Actului de constatare nr.76/10 din 24 iulie 2019, Autoritatea Națională de Integritate l-a decăzut pe domnul ***** din dreptul de a exercita o funcție publică sau o funcție de demnitate publică, inclusiv funcția de primar pe o perioadă de 3 (trei) ani de la data rămânerii definitive a actului de constatare ori din data rămânerii definitive și irevocabile a hotărârii judecătorești, prin care se confirma existența conflictului de interese.

Comisia Electorală Centrală a înregistrat sub nr.CEC-7117387 din 16 octombrie 2024 notificarea Autorității Naționale de Integritate, conform căreia domnul ***** este decăzut din dreptul de a exercita o funcție publică sau o funcție de demnitate publică, inclusiv funcția de primar, pe o perioadă de 3 (trei) ani. Interdicția a fost înscrisă în Registrul de stat al persoanelor care au interdicție de a ocupa o funcție publică la data de 22 decembrie 2021, în baza încheierii Curții Supreme de Justiție din 22 decembrie 2021, până la 21 decembrie 2024.

Subsecvent, art.16 alin.(2) lit.d) din Codul electoral stipulează că nu pot fi alese persoanele private de dreptul de a ocupa funcții de răspundere prin hotărâri judecătorești definitive. Organele electorale sunt informate despre existența interdicției de către Ministerul Justiției, Autoritatea Națională de Integritate și/sau de către Ministerul Afacerilor Interne. Astfel, în legătură cu interdicția ce i-a fost stabilită lui ***** , prin Actul de constatare nr.***** și în temeiul normei enunțate mai sus, ***** nu putea fi înregistrat în calitate de candidat la funcția de primar la alegerile locale noi din 17 noiembrie 2024.

Consideră reclamantul că, concluziile și alegațiile Comisiei Electorale Centrale sunt ilegale, neîntemeiate iar actul administrativ contestat încalcă flagrant dreptul de a fi ales al reclamantului.

Comisia de la Veneția în opinia sa CDL-AD(2022)025e (cu privire la proiectul noului cod electoral) a conturat unele recomandări importante precum reconsiderarea limitărilor dreptului de vot și de a candida la alegeri. Comisia constant a exprimat poziția că orice modificare a legislației electorale trebuie să se bazeze pe următoarele elemente esențiale:

- O legislație clară și cuprinzătoare care să îndeplinească obligațiile internaționale și standarde și abordează recomandările anterioare;
- Adoptarea legislației prin consens larg, după ample consultări publice cu toate părțile interesate

- Angajamentul politic de a implementa integral o astfel de legislație, cu bună credință, în mod adecvat garanții procedurale și judiciare și mijloacele prin care să se evalueze în timp util orice pretins eșec de a face acest lucru.

La adoptarea actului CEC a ignorat în totalitate aceste recomandări.

Importanța alegerilor și respectării dreptului la vot a fost în atenția Curții Constituționale în mai multe cazuri.

Prin hotărârea emisă au fost restrânse unele drepturi fundamentale.

Astfel, Articolul 54 din Constituție nu consacră drepturi sau libertăți, ci exprimă dreptul statului și al organelor sale de a restrânge exercițiul unor drepturi sau libertăți. Prin utilizarea cuvântului restrângerea se presupune că exercițiul drepturilor nu este suspendat sau anulat în genere, ci numai limitat, realizându-se sub anumite aspecte, ca și până la survenirea situației de restrângere. Iar prin folosirea cuvântului exercițiului se presupune limitarea temporară a modalităților de realizare a dreptului, acesta existând în continuare și neputând fi afectat în substanța sa, așa cum prevede alin. (1).

Declarația Universală a Drepturilor Omului, în art. 29 alin. (2), se referă la posibilitatea restrângerii exercițiului unor drepturi, în exercitarea drepturilor și libertăților sale, fiecare persoană este supusă numai îngrădirilor stabilite de lege în scopul exclusiv al asigurării recunoașterii și respectului drepturilor și libertăților celorlalți și în vederea satisfacerii cerințelor juste ale moralei, ordinii publice și bunăstării generale, într-o societate democratică.

Pactul Internațional cu privire la drepturile economice, sociale și culturale, în art. 4. art. 5 alin. (2), art. 8 alin. (2), prevede posibilitatea restrângerilor și derogărilor de la drepturile pe care le cuprinde. Nu se poate admite nici o restricție sau derogare de la drepturile fundamentale ale omului, recunoscute sau în vigoare în orice țară în virtutea unor legi, convenții, regulamente sau cutume, sub pretextul că prezentul Pact nu recunoaște aceste drepturi sau le recunoaște într-o măsură mai mică.

Convenția Europeană a Drepturilor Omului, în art. 9 alin. (2), art. 10 alin. (2), art. 11 alin. (2) și art. 2 din Protocolul nr. 4 la CEDO, stabilește posibilitatea restrângerii drepturilor. Exercițiul dreptului nu poate face obiectul altor restrângeri decât acelea care, prevăzute de lege, constituie măsuri necesare, într-o societate democratică, pentru securitatea națională, siguranța publică, menținerea ordinii publice, prevenirea faptelor penale, protecția sănătății sau a moralei, ori pentru protejarea drepturilor și libertăților altora.

Analizând tot contextul în care au fost depusă acțiunea civilă, reclamantul constată că pârâtul nu a îndeplinit cerințele prevăzute de art.54 din Constituție aplicând o sancțiune neproportională faptei constatate a reclamantului.

Motivele înaintării prezentei cereri de chemare în judecată sunt următoarele:

1. Reclamantul a fost sancționat cu decăderea din dreptul de a exercita o funcție publică sau de demnitate publică, inclusiv funcția de primar pe un termen de 3 ani de la data rămânerii definitive și irevocabile a hotărârii judecătorești.

2. Actul ANI prin care reclamantului i-a fost aplicată sancțiunea nu a fost pus în executare, din motiv că la momentul pronunțării hotărârii și rămânerii acesteia definitive și irevocabile, reclamantul nu deținea nici funcție publică și nici cea de demnitate publică.

3. În continuare notează că, potrivit art.23 alin.(3) al Legii 13/2016, în vigoare la momentul efectuării controlului, fapta subiectului în privința căruia s-a constatat stare de incompatibilitate, constituie temei de încetare a mandatului, a raportului de muncă.

4. Potrivit art.64 alin.(1) lit.c) al Legii 158/2008, persoana sau organul care au competența legală de numire în funcție va dispune destituirea din funcție printr-un act administrativ care se aduce la cunoștință funcționarului public, dacă s-a ivit un temei legal de destituire, iar funcționarul nu acționează pentru încetarea raportului de serviciu.

5. Potrivit art.23 alin.(3) - (5) al Legii 133/2016, subiectul declarării eliberat sau destituit din funcție potrivit prevederilor respective, este decăzut din dreptul de a mai exercita o funcție publică și/sau de demnitate publică, cu excepția funcțiilor electivă.

6. Astfel, precizează că, norma alin. (6) al art. 23 din Legea 133/2016 condiționează decăderea din dreptul de a exercita o funcție de demnitate publică sau o funcție publică pentru 3 ani de la eliberarea sau destituirea din funcție. Adică, pentru a putea aplica interdicția de a candida la o funcție electivă (or, funcția de primar este una electivă) este nevoie ca persoanei să-i fi fost încetat mandatul într-o funcție electivă - eliberare sau destituire din funcție în condițiile alin. (3)-(5) al Legii precitate. În situația în care nu există astfel de eliberări/destituiri acest fapt face imposibilă aplicarea interdicției de a candida la o funcție publică/de demnitate publică potrivit art.23 alin. (6) al Legii 133/2016.

Actul ANI nu a fost pus în executare (nu a produs efecte juridice), iar legea prevede un termen și modalitate de a pune în executare actul prin care se instituie interdicții.

Astfel, reclamantul concluzionează că actul ANI în privința reclamantului este prescris, prin expirarea termenului în interiorul căruia acesta trebuia să fie pus în executare, pentru a produce efecte juridice.

Solicită reclamantul *****, anularea Hotărârii CECE Căușeni nr.10/1 nr.10 din 18.10.2024 și Hotărârii CEC nr.3134 din 23.10.2024.

Poziția instanței de fond:

Prin hotărârea Judecătoria Căușeni, sediul Central din 02 noiembrie 2024, s-a respins ca neîntemeiată acțiunea în contencios administrativ depusă de *****

împotriva Comisiei Electorale Centrale și Consiliul Electoral al Circumscripției Electorale orășanești Căușeni nr.10/1 cu privire la contestarea actelor administrative individuale defavorabile – Hotărîrea CECE Căușeni nr.10/1 nr.10 din 18.10.2024 și Hotărîrea CEC nr.3134 din 23.10.2024.

Solicitarea apelantului:

Nefiind de acord cu soluția primei instanțe, la data de 03 noiembrie 2024, ***** a declarat cerere de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărîrii Judecătorei Căușeni, sediul Central din 02 noiembrie 2024, cu emiterea unei noi decizii prin care acțiunea reclamantului să fie admisă integral.

Termenul de declarare a apelului:

Potrivit art.232 alin.(1) și (2) din Codul administrativ, apelul se depune la instanța de judecată care a emis hotărîrea contestată în termen de 30 de zile de la pronunțarea dispozitivului hotărîrii, dacă legea nu stabilește un termen mai mic.

Motivarea apelului se prezintă la instanța de apel în termen de 30 de zile de la data notificării hotărîrii motivate.

Totodată, conform art. 95 alin. (1) și (8) din Codul electoral, (1) În perioada electorală, termenul general de depunere a contestațiilor este de 3 zile, care se calculează începând cu ziua următoare zilei în care a fost săvârșită acțiunea, a fost identificată inacțiunea sau a fost adoptată hotărîrea. (8) Înaintarea acțiunilor în contencios administrativ, precum și exercitarea căilor de atac împotriva actelor judecătorești se efectuează în termenul stabilit la alin.(1).

Din materialele cauzei rezultă că, dispozitivul hotărîrii instanței de fond a fost pronunțat public la 02 noiembrie 2024, apelul fiind declarat la data de 03 noiembrie 2024, la aceeași dată – 03 noiembrie 2024, apelantul ***** a recepționat hotărîrea motivată, la data de 05 noiembrie 2024, ***** a depus motivarea apelului, astfel Colegiul constată că, apelul nemotivat și apelul motivat au fost depuse în interiorul termenului legal.

Argumentele participanților la proces:

În motivarea cererii de apel a invocat apelantul argumente similare celor expuse în cererea de chemare în judecată, invocând că pentru a ajunge la soluția adoptată a constatat că se contrazic alegațiile pîrîtului, invocînd că, conform art.35 alin.(4) din Legea nr.132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, actul de constatare rămîne definitiv la expirarea termenului de contestare menționat la art.36 alin.(1) sau, dacă este contestat, în momentul în care hotărîrea judecătorească devine irevocabilă.

Menționează că, hotărîrea Judecătorei Căușeni, sediul Central o consideră nemotivată, pasibilă a fi casată cu dispunerea anulării în tot a hotărîrii CECE Căușeni nr. 10/1, prin care s-a dispus refuzul înregistrării apelantului în funcția de primar. Susține că concluziile și alegațiile instanței de judecată, care reflectă

poziția autorității electorale, sunt neîntemeiate, iar actul administrativ contestat încalcă flagrant dreptul de a fi ales al reclamantului.

Consideră că, hotărârea Judecătorei Căușeni, sediul Central din 02.11.2024 îi încalcă grav dreptul de a fi ales, este disproporționat și se bazează pe interpretarea eronată a normelor legale, își întemeiază cererea de apel pe prevederile art. art. 231 - 240 Cod administrativ, art. 91 - 101 Cod electoral, art. 23 alin. (6) al Legii 133/2016.

La data de 06 noiembrie 2024, Comisia Electorală Centrală a depus referință asupra cererii de apel declarată de către *****, solicitând respingerea cererii de apel și menținerea hotărârii primei instanțe.

Apelantul ***** și reprezentantul său, avocatul Bayram Natalia, în ședința instanței de apel au susținut cererea de apel, solicitând admiterea acesteia în sensul formulat.

Comisia Electorală Centrală, fiind reprezentată de către Botnari Galina în ședința instanței de apel, a pledat pentru respingerea cererii de apel, cu menținerea hotărârii primei instanțe.

Reprezentantul pârâtului Consiliul Electoral al Circumscripției Electorale orășănești Căușeni nr.10/1, în ședință nu s-a prezentat, fiind citat legal despre data, ora și locul examinării cauzei.

Aprecierea instanței de apel:

Potrivit art.195 Codul administrativ, procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepția art.169–171.

În conformitate cu prevederile art. 240 alin. (1) lit. a) Cod administrativ, examinînd cererea de apel, instanța de apel adoptă una dintre următoarele decizii – respinge apelul.

Potrivit art.194 alin.(1) Cod administrativ, în procedura în prima instanță, în procedura de apel și în procedura de examinare a recursurilor împotriva încheierilor judecătorești se soluționează din oficiu probleme de fapt și de drept.

În conformitate cu prevederile art.231 alin.(2) din Codul administrativ, pentru procedura în apel se aplică corespunzător prevederile cap. II din cartea a treia, dacă din prevederile prezentului capitol nu rezultă altceva.

Potrivit art.219 alin.(1) – (3) din Codul administrativ, instanța de judecată este obligată să cerceteze starea de fapt din oficiu în baza tuturor probelor legal admisibile, nefiind legată nici de declarațiile făcute, nici de cererile de solicitare a probelor înaintate de participanți. Instanța de judecată depune eforturi pentru înlăturarea greșelilor de formă, explicarea cererilor neclare, depunerea corectă a cererilor, completarea datelor incomplete și pentru depunerea tuturor declarațiilor necesare constatării și aprecierii stării de fapt. Instanța de judecată indică asupra

aspectelor de fapt și de drept ale litigiului care nu au fost discutate de participanții la proces. Instanța de judecată nu are dreptul să depășească limitele pretențiilor din acțiune, însă, totodată, nu este legată de textul cererilor formulate de participanții la proces.

În corespundere cu prevederile art.221 alin.(2) din Codul administrativ, pentru procedura în apel se aplică corespunzător prevederile cap. II din cartea a treia, dacă din prevederile prezentului capitol nu rezultă altceva.

Prevederile art.220 alin.(1) Cod administrativ, stabilesc că, obținerea probelor în procedura contenciosului administrativ are loc conform art. 87–93.

Din conținutul art.93 din Codul administrativ, se stabilește sarcina probațiunii, potrivit căreia, fiecare participant probează faptele pe care își întemeiază pretenția. Prin derogare de la prevederile alin.(1), fiecare participant probează faptele atribuite exclusiv sferei sale. Reglementări suplimentare sau derogatorii sînt admisibile doar în baza prevederilor legale.

În limitele apelului, instanța de apel verifică circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea cauzei, apreciază probele din dosar și cele prezentate suplimentar în instanță de apel de către participanții la proces.

Astfel, instanța de apel, verificând legalitatea și temeinicia hotărârii primei instanțe, constată că aceasta urmează a fi menținută, ori concluziile primei instanțe, expuse în hotărâre, sunt în corespundere cu circumstanțele cauzei și normele de drept material au fost aplicate corect.

Circumstanțele de fapt ale cauzei:

Din materialele cauzei se atestă că, prin Hotărîrea Comisiei Electorale Centrale nr.2468 din 24 aprilie 2024, au fost stabilite alegeri locale noi pentru funcția de primar al orașului Căușeni, raionul Căușeni, în data de 17 noiembrie 2024.

La data de 12 octombrie 2024 *****, candidat independent la funcția de primar al orașului Căușeni, raionul Căușeni, a depus la Consiliul electoral al circumscripției electorale orășenești Căușeni nr.10/1 cererea de înregistrare în calitate de concurent electoral, cu următoarele documente anexate:

- a) listele de subscripție numerotate și sistematizate;
- b) datele biografice ale candidatului;
- c) declarația candidatului privind consimțământul de a candida la alegerile pentru funcția de primar;
- d) declarația de avere și interese personale a candidatului pentru ultimul an înainte de alegeri;
- e) declarația pe propria răspundere despre lipsa interdicțiilor legale/judecătorești de a candida:

f) copia de pe diploma de studii:

g) copia de pe actul de identitate al candidatului, cu fișa de însoțire.

În urma verificării actelor depuse la cerere și informației prezentate de către Comisia Electorală Centrală a Republicii Moldova nr.CEC-8/6344 din 18.10.2024, Consiliul Electoral al Circumscripției Electorale orășenești Căușeni nr.10/1, a constatat că ***** este decăzut din dreptul de a exercita o funcție publică și o funcție de demnitate publică, inclusiv mandatul de primar pentru o perioadă de 3 ani.

La data de 18.10.2024, Consiliul Electoral al Circumscripției Electorale orășenești Căușeni nr.10/1, prin Hotărîrea nr.10 a respins înregistrarea domnului ***** în calitate de candidat la funcția de primar pentru alegerile locale din 17.11.2024.

Nefiind de acord cu hotărîrea menționată, la 19.10.2024, a depus cerere prealabilă către Comisia Electorală Centrală, prin care a solicitat anularea acesteia.

Prin Hotărîrea Comisiei Electorale Centrale nr.3134 din 23.10.2024, s-a respins cererea prealabilă a domnului ***** înregistrată cu nr.CEC-10ALN/1 din 19.10.2024 cu menținerea în vigoare a Hotărîrii nr.10 din 18.10.2024 a Consiliul Electoral al Circumscripției Electorale orășenești Căușeni nr.10/1, pe motiv că în privința ultimului este în vigoare interdicția de a exercita o funcție publică și o funcție de demnitate publică, inclusiv mandatul de primar, pentru o perioadă de 3 ani.

Nefiind de acord cu actele emise, la de 25 octombrie 2024 reclamantul ***** a sesizat instanța de contencios administrativ cu cerințele deduse judecătii.

Conform art. 17 Cod administrativ, drept vătămât este orice drept sau libertate stabilit/stabilită de lege căruia/căreia i se aduce atingere prin activitate administrativă.

Conform art. 20 Cod administrativ, dacă printr-o activitate administrativă se încalcă un drept legitim sau o libertate stabilită prin lege, acest drept poate fi revendicat printr-o acțiune în contencios administrativ, cu privire la care decid instanțele de judecată competente pentru examinarea procedurii de contencios administrativ, conform prezentului cod.

Conform art. 39 Cod administrativ, (1) Controlul judecătoresc al activității administrative este garantat și nu poate fi îngrădit. (2) Orice persoană care revendică un drept vătămât de către o autoritate publică în sensul art.17 sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri se poate adresa instanței de judecată competente.

Conform art. 189 alin. (1) Cod administrativ, orice persoană care revendică încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorități publice poate înainta o acțiune în contencios administrativ.

Conform art. 10 alin. (1) Cod administrativ, actul administrativ individual este orice dispoziție, decizie sau altă măsură oficială întreprinsă de autoritatea publică pentru reglementarea unui caz individual în domeniul dreptului public, cu scopul de a produce nemijlocit efecte juridice, prin nașterea, modificarea sau stingerea raporturilor juridice de drept public.

Conform art. 11 alin. (1) lit. a) Cod administrativ, actele administrative individuale pot fi acte defavorabile – actele care impun destinatarilor lor obligații, sancțiuni, sarcini sau afectează drepturile/interesele legitime ale persoanelor ori care resping, în tot sau în parte, acordarea avantajului solicitat.

Instanța de apel statuează că, actele administrative individuale – Hotărârea Consiliului Electoral al Circumscripției Electorale orășanești Căușeni nr.10/1, nr.10 din 18.10.2024 cu privire la cererea de înregistrare a domnului ***** în calitate de candidat la funcția de primar, candidat independent și Hotărârea Comisiei Electorale Centrale nr.3134 din 23.10.2024 cu privire la cererea prealabilă nr.CEC-10ALN/1 din 19.10.2024 a domnului ***** – constituie acte administrative defavorabile reclamantului, întrucât prin efectele acestora cererea reclamantului cu privire la înregistrarea în calitate de concurent electoral la alegerile locale pentru funcția de primar al or. Căușeni din 17.11.2024 a fost respinsă.

Iar din analiza actelor administrative contestate, reieșind din solicitările înaintate, se atestă că acțiunea dedusă judecății este una în contestare conform art.206 Cod administrativ.

Conform art. 208 alin. (1) Cod administrativ, până la înaintarea acțiunii în contencios administrativ se va respecta procedura prealabilă, cu excepțiile prevăzute de lege.

Conform art. 209 alin. (1) Cod administrativ, acțiunea în contestare și acțiunea în obligare se înaintează în decurs de 30 de zile, dacă legea nu prevede altfel. Acest termen începe să curgă de la: a) data comunicării sau notificării deciziei cu privire la cererea prealabilă sau data expirării termenului prevăzut de prezentul cod pentru soluționarea acesteia.

Potrivit art. 95 alin. (1) Cod electoral, în perioada electorală, termenul general de depunere a contestațiilor este de 3 zile, care se calculează începând cu ziua următoare zilei în care a fost săvârșită acțiunea, a fost identificată inacțiunea sau a fost adoptată hotărârea.

Completul judiciar atestă că, ***** este subiect de sesizare a instanței de contencios administrativ, a depus acțiunea în termen, iar acțiunea depusă nu este exceptată de la controlul judiciar, prin urmare, motive de inadmisibilitate a acțiunii în conformitate cu prevederile art. 207 alin. (2) din Codul administrativ, la caz nu sunt, din care motive, instanța de fond corect a considerat acțiunea admisibilă și a purces la examinarea pe fond a acesteia.

Fiind investită cu judecarea prezentei cauze, Judecătoria Căușeni, sediul Central, prin hotărârea din 02 noiembrie 2024 a respins acțiunea în contencios administrativ a reclamantului *****.

Completul judiciar constată că, hotărîrea instanței de fond este întemeiată, a fost adoptată cu aprecierea corectă a probelor administrate și aplicarea justă a normelor de drept material și procedural, reieșind din următoarele motive.

Potrivit art. 68 alin.(5) Codul electoral, în termen de 7 zile de la data primirii actelor enumerate la alin.(1), organul electoral respectiv efectuează sau refuză înregistrarea candidaților desemnați în alegeri. Hotărârile adoptate de organele electorale în acest sens pot fi contestate în condițiile stabilite la capitolul XIII.

Potrivit art.15 Codul electoral, dreptul de a fi aleși îl au cetățenii Republicii Moldova cu drept de vot care întrunesc condițiile prevăzute de prezentul cod.

Potrivit art. 16 alin. (2) Codul electoral, nu pot fi alese:

- a) persoanele care îndeplinesc serviciul militar în termen;
- b) persoanele prevăzute la alin.(1);
- c) persoanele care sunt condamnate la închisoare (privațiune de libertate) prin hotărâre judecătorească definitivă, precum și persoanele care au antecedente penale nestinse pentru infracțiuni săvârșite cu intenție. Organele electorale sunt informate despre existența antecedentelor penale de către organele Ministerului Afacerilor Interne și/sau de către Autoritatea Națională de Integritate și Ministerul Justiției, în limita competențelor;
- d) *persoanele private de dreptul de a ocupa funcții de răspundere prin hotărâre judecătorească definitivă. Organele electorale sunt informate despre existența interdicției de către Ministerul Justiției, Autoritatea Națională de Integritate și/sau de către Ministerul Afacerilor Interne.*

În această ordine de idei, Completul specializat evidențiază că, în scopul executării prevederilor art.16 alin (2) lit.d) și 68 alin. (5) Codul electoral nr.325/2022 și ale pct.27, 30 și 32 din Programul calendaristic pentru realizarea acțiunilor de organizare și desfășurare a alegerilor locale noi din data de 17 noiembrie 2024, Comisia Electorală Centrală, prin demersul nr.CEC-8/6239 din 12 octombrie 2024, a solicitat Ministerului Justiției, Ministerului Afacerilor Interne și Autorității Naționale de Integritate prezentarea informației cu privire la interdicțiile de a candida aplicate persoanelor enumerate în tabelul anexat.

Prin răspunsul nr. 04-07/8893 din 16 octombrie 2024, Autoritatea Națională de Integritate a informat Comisia despre faptul că, la data întocmirii răspunsului, ***** este decăzut din dreptul de a exercita o funcție publică și o funcție de demnitate publică, inclusiv mandatul de primar, pentru o perioadă de 3 ani.

Conform Registrului de stat al persoanelor care au interdicție de a ocupa o funcție publică sau o funcție de demnitate publică, interdicția este aplicată din

22.12.2021, în baza încheierii Curții Supreme de justiție din 22.12.2021 și este valabilă până la data de 21.12.2024.

În cadrul ședinței de judecată, precum și în cererea de chemare în judecată, reclamantul ***** a confirmat faptul că în privința sa, este emis Actul de constatare nr.76/10 din 24 iulie 2019, prin care a fost aplicat interdicția de a ocupa o funcție publică sau o funcție de demnitate publică, însă acesta nu a fost pus în executare.

Potrivit dispozițiilor art. 35 alin.(4) Legea cu privire la Autoritatea Națională de Integritate nr.132 din 17.06.2016, actul de constatare rămâne definitiv la expirarea termenului de contestare menționat la art. 36 alin. (1) sau, *dacă este contestat, în momentul în care hotărârea judecătorească devine irevocabilă.*

Astfel, Completul specializat evidențiază că, în temeiul Actului de constatare nr.76/10 din 24 iulie 2019, Autoritatea Națională de Integritate l-a decăzut pe ***** din dreptul de a exercita o funcție publică sau o funcție de demnitate publică, inclusiv funcția de primar pe o perioadă de 3 (trei) ani, de la data rămânerii definitive a actului de constatare ori din data rămânerii definitive și irevocabile a hotărârii judecătorești, prin care se confirmă existența conflictului de interese.

În acest sens, prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 14 iulie 2020, s-a respins ca neîntemeiată acțiunea înaintată de ***** împotriva Autorității Naționale de Integritate cu privire la anularea Actului de constatare nr.76/10 din 14 iulie 2019.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 20 iulie 2021, s-a respins apelul declarat de către ***** și a menținut hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 14 iulie 2020.

Prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 22 decembrie 2021 s-a declarat inadmisibil recursul depus de către ***** împotriva deciziei din 20 iulie 2021 a Curții de Apel Chișinău. Încheierea în dosarul nr.3ra-1251/21 este irevocabilă.

În baza Actului de constatare nr.76/10 din 24.07.2019 rămas în vigoare, Autoritatea Națională de Integritate, a decăzut reclamantul ***** din dreptul de a exercita funcții publice și funcții de demnitate publică, inclusiv funcția de Primar, pe o perioadă de 3 ani, fiind înscris ***** în Registrul de stat al persoanelor care au interdicție de a ocupa o funcție publică sau de demnitate publică pe un termen de 3 ani.

Prin urmare, Actul de constatare nr. nr.76/10 din 24 iulie 2019 emis de către Inspectoratul de Integritate al Autorității Naționale de Integritate în privința lui ***** , este definitiv și executoriu, fiind pus în executare la data de 22 decembrie 2021 conform încheierii Curții Supreme de Justiție și expiră la data de 21 decembrie 2024, fiind în vigoare interdicția la momentul emiterii Hotărârii

Consiliul Electoral al Circumscripției Electorale orășanești Căușeni nr.10/1, nr.10 din 18.10.2024 cu privire la cererea de înregistrare a domnului ***** în calitate de candidat la funcția de primar, candidat independent.

Potrivit anexei la Legea cu privire la statutul persoanelor cu funcții de demnitate publică nr.199 din 16 iulie 2010, funcția de primar reprezintă o funcție de demnitate publică.

Prin urmare, este întemeiată poziția Consiliul Electoral al Circumscripției Electorale orășanești Căușeni nr.10/1 materializată prin Hotărârea nr.10 din 18.10.2024 prin care în legătură cu interdicția ce i-a fost stabilită domnului ***** prin Actul de constatare nr.76/10 din 24 iulie 2019, ultimul nu putea fi înregistrat în calitate de candidat la funcția de primar al or. Căușeni în cadrul alegerilor locale noi din 17 noiembrie 2024.

În această ordine de idei, nu poate fi reținută poziția reclamantului, prin care acesta pretinde asupra faptului că la data intrării în vigoare a Actului de constatare nr.76/10 din 24 iulie 2019, acesta nu deținea nici o funcție publică, întrucât Actul de constatare nr.76/10 produce efecte juridice din data rămânerii definitive și irevocabile a hotărârii Judecătorei Chișinău sediul Râșcani din 14 iulie 2020, adică din 22 decembrie 2021, data emiterii încheierii Curții Supreme de Justiție, corespunzător, urmează a fi pus în executare prin prisma prevederilor legale în vigoare la data rămânerii irevocabile a hotărârii judecătorești, prin care s-a efectuat controlul judecătoresc asupra Actului de constatare, iar alegațiile reclamantului se bazează pe interpretarea eronată a prevederilor art. 23 Legea privind declararea averii și a intereselor personale nr.133 din 17.06.2016.

În acest sens, potrivit art.23 alin.(7) Legea privind declararea averii și a intereselor personale nr.133 din 17.06.2016 statuează expres că, în cazul în care persoana nu mai ocupă o funcție publică sau de demnitate publică la data constatării averii nejustificate, a stării de incompatibilitate ori a conflictului de interese, interdicția de 3 ani se aplică potrivit legii, de la data la care a rămas definitiv actul de constatare sau, respectiv, a rămas definitivă și irevocabilă hotărârea judecătorească, prin care se confirmă existența averii nejustificate, a stării de incompatibilitate ori a conflictului de interese.

Mai mult, în temeiul art.39 alin.(1) lit. b) și (3) Legea cu privire la Autoritatea Națională de Integritate nr. 132 din 17.06.2016, în cazul în care se constată nedeclararea sau nesoluționarea unui conflict de interese ori încălcarea regimului juridic al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor, inspectorul de integritate: b) după caz, emite un act de constatare în care solicită încetarea mandatului, a raporturilor de muncă sau de serviciu ale subiectului declarării și *aplică pentru acesta interdicția de a ocupa o funcție publică sau de demnitate publică*. Dacă actul de constatare rămâne definitiv, Autoritatea sesizează, în termen de cel mult 5 zile, conducerea organizației publice sau a autorității responsabile de

numirea în funcție a subiectului declarării în vederea încetării mandatului, a raporturilor de muncă sau de serviciu ale acestuia.

În circumstanțele enunțate, corect a stabilit prima instanță că Hotărârea nr.10 din 18 octombrie 2024 a Consiliului electoral al circumscripției electorale orășenești Căușeni nr.10/1 „Cu privire la cererea de înregistrare a lui ***** în calitate de candidat independent” cât și Hotărârea Comisiei Electorale Centrale nr.3134 „Cu privire la contestația (cererea prealabilă) nr.CEC-10ALN/1 din 19 octombrie 2024 a lui *****” sunt legale și întemeiate, or, nu era în drept autoritatea publică de a înregistra în calitate de concurent electoral reclamantul, în privința căruia este activă interdicția de a ocupa o funcție de demnitate publică, iar acțiunea înaintată în esența sa este bazată pe o interpretare eronată al prevederilor legale.

Completul specializat nu urmează a reține argumentele reclamantului ***** , precum că prin neadmiterea în cursa electorală, i-au fost încălcate drepturile constituționale, fiindu-i aplicată o sancțiune neproportională faptei constatate, or, în situația în care legea stabilește expres în calitate de sancțiune decăderea persoanei de dreptul de a ocupa o funcție publice, fiind întrunită condiția dată, măsura respectivă este una adecvată, întrucât are drept obiectiv protecția integrității procesului electoral și care asigură securitatea raporturilor juridice, este o măsură necesară, care asigură ordinea de drept, or în caz contrar scopul legii nu poate fi atins.

Prin urmare, din conținutul Hotărârii CECE Căușeni nr.10/1 nr.10 din 18.10.2024 și Hotărârii CEC nr.3134 din 23.10.2024 se atestă că acestea au fost emise de către autoritatea electorală în strictă conformitate cu legislația în vigoare, nefiind constatate careva ilegalități admise de către aceasta.

Instanța de apel notează că, contrar normelor de drept care reglementează sarcina probațiunii în contencios administrativ conform art. 93 alin. (1) Cod administrativ, apelantul nu a adus careva probe în susținerea pretențiilor în instanța de apel, prin urmare, Completul judiciar concluzionează că instanța de fond just a aplicat normele legale relevante la circumstanțele speței, a dat apreciere completă obiectivă și sub toate aspectele probelor, iar hotărîrea dată este legală și întemeiată, adoptată cu respectarea drepturilor și intereselor legitime ale participanților la proces.

Față de cele expuse, Colegiul civil reține, că prima instanță a creat părților condiții obiective pentru realizarea drepturilor sale procedurale, participanții la proces au fost auziți, hotărîrea primei instanțe a fost motivată. Condițiile procedurale privind motivarea hotărîrii sînt îndeplinite chiar dacă nu s-a răspuns expres fiecărui argument invocat de părți, fiind suficient ca din întregul hotărîrii să rezulte că s-a răspuns tuturor argumentelor în mod implicit, prin raționamente logice.

Deasemenea, Completul judiciar mai consideră important de remarcat faptul că, apelantul utilizând calea de atac, în limite legale nu a prezentat în instanța de apel probe, pe care nu a avut posibilitatea să le prezinte instanței de fond și care ar fi de natură să răstoarne concluziile expuse în hotărârea contestată, iar esența alegațiilor din apel sunt similare celor expuse în fața primei instanțe, care au fost dezbătute și corect respinse.

Astfel, din considerentele menționate și având în vedere că hotărârea primei instanțe este legală și întemeiată, iar argumentele invocate de către apelant sunt nefondate și combătute integral prin constatările expuse supra, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău ajunge la concluzia de a respinge apelul declarat de ***** și a menține hotărârea primei instanțe.

În conformitate cu prevederile art.240 alin.(1) lit. a) Cod administrativ, art. 389-390 CPC, Completul de contencios administrativ din cadrul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău,

DECIDE :

Apelul declarat de ***** , se respinge.

Se menține hotărârea Judecătoriei Căușeni, sediul Central din 02 noiembrie 2024.

Decizia cu drept de recurs la Curtea Supremă de Justiție, în termen de 3 zile.

Președintele ședinței,
Judecătorul
Ghenadie

Mîra

Judecătoria
Angela

Braga

Sîrbu Victoria

*****

*Instanța de fond: Judecătoria Căușeni, sediul Central (jud. V. Railean)
Dosarul nr. 3a-1263/24 (2-24120944-02-3a-04112024)*

DECIZIE

06 noiembrie 2024
Chișinău

(dispozitiv)

mun.

**Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții de Apel Chișinău**

Completul de Contencios Administrativ în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii
Grefier

Mîra Ghenadie
Braga Angela și Sîrbu Victoria
Negrei Corina

examinând în ședință publică, apelul declarat de ***** împotriva hotărârii Judecătoria Căușeni, sediul Central din 02 noiembrie 2024, adoptată în cauza de contencios administrativ la acțiunea înaintată de ***** către Comisia Electorală Centrală și Consiliul Electoral al Circumscripției Electorale orășanești Căușeni nr.10/1, cu privire la anularea actelor administrative individuale defavorabile,

În conformitate cu prevederile art.240 alin.(1) lit. a) Cod administrativ, art. 389-390 CPC, Completul de contencios administrativ din cadrul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău,

DECIDE :

Apelul declarat de ***** , se respinge.

Se menține hotărârea Judecătoria Căușeni, sediul Central din 02 noiembrie 2024.

Decizia cu drept de recurs la Curtea Supremă de Justiție, în termen de 3 zile.

Președintele ședinței,
Judecătorul
Ghenadie

Mîra

Judecătorii
Angela

Braga

Sîrbu Victoria